

066 Landsverordening van de houdende vaststelling van de jaarrekening van Curaçao voor het dienstjaar 2011.

nr. 5 NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

De bespreking van de onderhavige ontwerplandsverordening heeft dezerzijds aanleiding gegeven tot het maken van de navolgende op- en aanmerkingen.

De **PAR-fractie** heeft kennisgenomen van de ontwerplandsverordening.

1. De fractie vraagt aan de regering of de inhoud van het voorwoord van de ontwerplandsverordening, geschreven in 2012, nog steeds van toepassing is. Zo niet, wat is er veranderd?

Antwoord:

De regering merkt hierover het volgende op.

Gegeven het wettelijk verankerd pad, welke in de Begroting 2013 was opgenomen, wordt middels het doorlopen hiervan beoogd dat de overheidsfinanciën duurzaam worden gesaneerd en parallel hieraan eveneens één van de randvoorwaarden geschapen wordt voor een duurzame sociaal-economische ontwikkeling. Het beleid is erop gericht het begrotingstekort structureel weg te werken door enerzijds inkomstenverhogende en anderzijds uitgavenverlagende maatregelen te implementeren. Daarbij is gekozen voor een saneringsstrategie waarbij reeds in een vroeg stadium duidelijkheid wordt verschaft over het saneringsplan (cold turkey variant). Dit betekent dat van begin af aan beleid wordt geïmplementeerd, welke het tekort in de publieke sector wegwerkt, alsmede een oplossing biedt voor de tekortdynamiek in de komende jaren.

Dankzij dit beleid is de situatie in de overheidsfinanciën verbeterd. Inmiddels is door het doortastende optreden van de regering de aanwijzing van de rijksministerraad aan het bestuur van Curaçao van tafel.

Tevens heeft dit optreden ervoor gezorgd dat Standard & Poors de rating van Curaçao heeft gehandhaafd en de vooruitzichten (de zogenaamde outlook) heeft omgezet van negatief in stabiel.

In de Begroting 2013 is het beleid uitgestippeld dat moet zorgen voor een duurzaam sociale zekerheidsstelsel en dat de begroting aan de financiële normen voldoet. Voor wat betreft de ziektekostenstelsel is voorzien in automatiseren in de premiesfeer die het stelsel in evenwicht moeten houden en wordt tevens in voorzien dat de eerste jaren het sociale zekerheidsstelsel nog tekorten vertoont. Deze tekorten houden verband met demografische aspecten, alsook met de natuurlijke inloop van de hervormingen.

In de Begroting 2013 was al voorzien dat deze tekorten in eerste instantie gefinancierd worden uit het brede schommelfonds en zodra het brede schommelfonds dat niet meer kan dragen c.q. op is ten laste van de overheidsbegroting.

Basisverzekering Ziektekosten

De invoering van de Basisverzekering Ziektekosten heeft geleid tot de beheersing van de uitgaven aan medische kosten en tot lagere beheerskosten.

Bij de voorbereiding van de basisverzekering is uitgegaan van opbrengsten uit premies en uit een landsbijdrage. In de begroting van 2015 is hiermee rekening gehouden, alsmede met de autonome stijging van de kosten (3%) conform de uitgangspunten van de memorie van toelichting behorende bij de landsverordening regelende de invoering van de Basisverzekering Ziektekosten. De situatie in de basisverzekering wordt continu gemonitord en heeft in de eerste helft van 2014 al tot bijsturing geleid wat ervoor zorgt dat in 2014 een beroep wordt gedaan op een bijdrage uit het schommelfonds en in de jaren daarna niet.

Algemene ouderdomspensioen en weduwenpensioen

De maatregelen die per maart 2013 van kracht zijn geworden (verhoging pensioenleeftijd, verhoging premie en verhoging loongrens) zorgen voor een duurzaam stelsel maar gaan in verband met demografische aspecten in de eerste jaren gepaard met tekorten. Om die reden wordt een beroep gedaan op het schommelfonds en zal bij ongewijzigd beleid na uitputting van het schommelfonds conform de vastgestelde regelgeving en zoals voorzien was in het saneringspad zoals uitgestippeld in de Begroting 2013 door het fonds een beroep worden gedaan op de overheidsbegroting.

In de begroting 2015 is extra voorziening getroffen door de dotatie aan het sociale zekerheidsstelsel vanaf 2015 te verhogen.

Inclusief deze extra dotaties (die het sociale zekerheidsstelsel dekkend maken) is de overheidsbegroting meerjarig in overeenstemming met de vigerende financiële normen.

De Regering geeft aan dat er stappen ondernomen zijn om het tekort van 2010, 2011 en 2012 weg te werken. In onderstaand tabel wordt aangegeven hoe het tekort is gedekt.

Omschrijving	Bedrag
Saldo BRK-reserve per 10-10-10 beschikbaar voor compensatie	161,6
Mutaties BRK-reserve 10-10-10 t/m 27-3-13 (koersverliezen)	-21,3
Saldo GD 10-10-10 t/m 31-12-10 jaarrekening 2010	-51,2
Saldo GD 2011 jaarrekening 2011	-166,3
Saldo GD 2012 jaarrekening 2012	-73,1
Totaal te compenseren	-150,3
Dekking tekort	150,3
Overschot 2013	120,9
Overschot 2014	29,4

Conform het Koninklijk besluit bevattende de aanwijzing aan Curaçao om de begroting in overeenstemming te brengen met de financiële normen dienen de tekorten over 2010, 2011 en 2012 te worden gedekt. Een deel van dit totaaltekort is inmiddels ingelopen. De regering is voornemens om het voorlopig overschot van circa NAf 37,0 van het dienstjaar 2014 in te zetten

2. Op welk moment in 2011 heeft het Ministerie van Financiën geconstateerd dat er sprake was van een oplopend tekort? Wanneer heeft het Ministerie van Financiën dit gerapporteerd aan de minister van Financiën?
Wanneer heeft het Ministerie van Financiën de eerste maatregelen genomen om de situatie te verbeteren?

Antwoord:

Het ministerie van Financiën rapporteert aan de Minister van Financiën en aan de Raad van Ministers via management rapportages en gevraagde en ongevraagde adviezen. De financiële situatie was aangekaart door middel van bovengenoemde wegen. Het Ministerie van Financiën kan geen maatregelen nemen. Het Ministerie adviseert de Regering en de Minister van Financiën in het bijzonder. In het advies zijn voorstellen die de Minister van Financiën, indien hij akkoord gaat met de voorstellen, moet voorleggen aan de Raad van

Minister. Indien de Regering akkoord gaat met het advies, dan zal deze door de ministeries uitgevoerd worden.

3. Het College financieel toezicht (Cft) heeft in 2011 adviezen uitgebracht ten aanzien van de Begroting 2011. De fractie verzoekt de regering om haar het advies van het Cft terzake van de Begroting 2011 te doen toekomen.

Antwoord:

In de bijlage wordt het advies bijgesloten.

4. Heeft de regering gevolg gegeven aan het advies van Cft?

Antwoord:

Nee.

5. Zou het volgen van het advies het verder oplopen van het begrotingstekort hebben beïnvloed?

Antwoord:

Ja.

6. Welke specifieke maatregelen heeft de regering in 2011 genomen om het financieel beheer te verbeteren?

Antwoord:

In 2011 heeft de Regering Financial Controllers bij de ministeries geplaatst ter verbetering van de financiële functie bij de ministeries.

7. In 2011 trad er tevens een daling op in de overheidsinkomsten. De fractie wil weten wat er fout is gegaan met de prognoses van de overheidsinkomsten in het jaar 2011?

Antwoord:

De Regering geeft aan dat de voornaamste tegenvaller was de Deelnemingsdividenden uit de NFR/BRK waarbij er geen ontvangsten was gerealiseerd (begroting 46,0 mln.). Deze middelen zijn niet overgemaakt door Nederland omdat er een rechtszaak was. Deze middelen zijn in 2015 ontvangen nadat de uitspraak van de rechter in februari 2015 in het voordeel van Curaçao was. Verder was de winstbelasting tegen gevallen met NAf 19,7 miljoen. De realisatie van de afgelopen jaren waren gemiddeld circa NAf 220,0 miljoen. De realisatie bedrag in 2011 was NAf 198,5. Dit was substantieel lager dan de vorige jaren. Door de toenmalige Regering is nooit een onderzoek gedaan naar de lage opbrengsten.

8. Welke maatregelen heeft de regering genomen om de operationele kosten en investering van de regering te verminderen.

Antwoord:

Er was geen maatregel genomen voor vermindering van de operationele kosten.

9. In 2011 heeft de toenmalige regering geïnvesteerd in een belastingplan voor Curaçao. Wat waren de resultaten hiervan? Heeft het de verwachte resultaten opgeleverd?

Antwoord:

De regering geeft aan dat de resultaten van het belastingplan is te zien in de realisatie cijfers van de belastingen.

10. Verder verzoekt de fractie aan de regering om inzicht te krijgen in het reisoverzicht van ieder minister in 2011. De fractie ontvangt graag een overzicht hiervan.

Antwoord:

Het inzicht dat de regering kan geven is het totaal gerealiseerde bedrag in 2011 van de reiskosten die onder de begrotingspost van de minister werd geboekt.

Omschrijving		Bedrag
minister van Algemene zaken	NAf	147.593,07
minister van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	NAf	40.017,34
minister van Justitie	NAf	35.424,83
minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	NAf	58.659,91
minister van Economische Ontwikkeling	NAf	243.074,81
minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	NAf	52.812,32
minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	NAf	100.572,18
minister van Gezondheid, Milieu en Natuur	NAf	73.596,23
minister van Financiën	NAf	104.027,20

11. De fractie wil ook weten waarom het tekort van NAf 50 miljoen niet conform de rijkswetten door de regering in 2011 is gecompenseerd.

Antwoord:

De huidige Regering kan deze vraag niet beantwoorden.

12. Voor wat betreft de risico's bij de uitvoering van de begroting 2011 wil de fractie weten welke maatregelen de minister in 2011 heeft genomen om het verder oplopen van het tekort te voorkomen bij de uitvoering van de begroting.

Antwoord:

De huidige Regering kan deze vraag niet beantwoorden.

13. Is de minister van Financiën thans van mening dat de regering in 2011 geld heeft uitgegeven aan projecten of posten die niet noodzakelijk of niet begroot waren? Zo ja, welke projecten of uitgavenposten betreft het?

Antwoord:

De uitgegeven bedragen welke niet begroot waren zijn waar te nemen in de jaarrekening 2011.

14. Voor wat betreft de suppletoire begroting uit het eerste en tweede kwartaal in 2011, wil de fractie weten welke wijzigingen in de suppletoire begrotingen zijn opgenomen.

Antwoord:

De suppletoire eerste begroting 2011 was verwerking van Het Regeerprogramma in de Begroting 2011. Op 10 oktober 2010 kreeg Curaçao de status van land binnen het Koninkrijk der Nederlanden. De toenmalige kabinet is op die datum aangetreden en het Regeerprogramma was toen nog niet klaar.

In de tweede suppletoire begroting 2011 werd voornamelijk de bestemming van de meevaller in de BRK-middelen verwerkt. Deze meevaller was in 2010 is gerealiseerd.

In de derde suppletoire begroting 2011 werden voornamelijk alle wijzigingen welke met toepassing van artikel 47 van de Landsverordening comptabiliteit 2010 zijn doorgevoerd en vastlegging bij landsverordening behoeven, te formaliseren.

15. De fractie verwijst vervolgens naar de tabel op pagina 8 van de Memorie van Toelichting waarin de begrotingstekorten van 2010-2012 (NAf 290, 6 miljoen) en de compensatie worden weergegeven. In de Memorie van Toelichting geeft de regering aan de begrotingstekorten van 2010-2012 met het saldo van de BRK-reserve uit 2013 te zullen dekken. De fractie wil weten op welke wijze de BRK-reserve wordt gebruikt om de begrotingstekorten te compenseren.

Antwoord:

De regering geeft aan dat de gedeeltelijke dekking van het tekort van de jaren 2010, 2011 en 2012 werden door de meevaller van de BRK in 2010. In het jaar 2010 was een meevaller van NAf 217,7 miljoen. Na aftrek van het tekort van het eilandgebied Curaçao van NAf 56,1 miljoen en het koersverlies van NAf 21,3 miljoen is het restant bedrag NAf 140,3 miljoen aangewend ter dekking van de tekorten van het Land Curaçao.

16. De fractie verwijst naar paragraaf 7 van de Memorie van Toelichting inzake voorziening Onderhoud Scholen. Op pagina 8 staat vermeld dat het achterstallig onderhoud van scholen op ruwweg NAf 100 miljoen wordt geschat. De fractie wenst te weten waar deze schatting op gebaseerd is.

Antwoord:

Door het voormalige eilandgebied Curaçao is er een onderzoek geweest over de onderhoud van de scholen. Uit dat onderzoek is gebleken dat het geschatte bedrag dat benodigd is voor de renovatie van de scholen circa NAf 100,0 miljoen is.

17. Op pagina 7 van de Memorie van Toelichting staat verder onder het kopje Aanvullende Toelichting vermeld dat de regering het bedrag van de door het voormalige Eilandgebied Curaçao uitgegeven leningen als gevolg van de aangesproken garanties met betrekking tot het Hotelresort volledig heeft voorzien. Welk Hotelresort betreft het? Waarom staat de naam van het Hotelresort niet vermeld in de Memorie van Toelichting?

Antwoord:

Het betreft het Rif Resort Hotel NV. In de leningenstaat op pagina 68 staat de naam van het Hotelresort.

18. In haar rapport geeft Stichting Overheidsaccountant Bureau (SOAB) aan dat de bepalingen uit de subsidieverordening bij het verstrekken van subsidies niet

worden nageleefd. Subsidies worden niet tijdig ingediend en toch behandeld. Is dit probleem inmiddels opgelost?

Antwoord:

Dit is een jaarlijkse terugkerende situatie. De subsidieverordening is zodanig dat ook voor de jaarlijkse terugkomende subsidie, zoals subsidie aan tehuizen, kinderopvang, psychiatrische instellingen, ook jaarlijks of twee jaarlijks een aanvraag moeten inleveren. In geval dat deze aanvragen niet worden behandeld vanwege te late indiening van de aanvraag, krijgen deze instellingen geen subsidie met de consequenties dat er geen zorg kan worden verleend aan hun cliënten.

19. In het SOAB-rapport op pagina 9 staat vermeld dat Fundashon Kas Popular beheerskosten heeft gemaakt en individuele huursubsidies heeft voorgeschoten voor volkswoningen die in het bezit zijn van het Land Curaçao. Er was volgens de SOAB in 2013 nog geen overstemming bereikt tussen de regering en Fundashon Kas Popular over de hoogte van deze verplichting. Is dit probleem thans opgelost? Wat is het bedrag dat de regering aan FKP heeft voldaan? Zo niet, hoe is de regering van plan om aan haar betalingsverplichtingen jegens Fundashon Kas Popular te voldoen?

Antwoord:

De Stichting Overheidsaccountantsbureau heeft een analyse gemaakt van de claim aan de Fundashon Kas Popular. Er is nog steeds geen overeenstemming met Fundashon Kas Popular. De onderhandelingen worden thans hervat.

20. Daarnaast heeft de FKP ook een claim ingediend voor de subsidiering van huurwoningen waarvoor nog geen formele subsidieafspraken waren gemaakt. De fractie verzoekt de regering om in te gaan op de verschillende claims die bij haar zijn ingediend.

Antwoord:

De Minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn zal staande de Openbare vergadering hierop reageren.

21. Op pagina 13 van het rapport van de Algemene Rekenkamer staan in Tabel 2 de totale begrotingsoverschrijdingen weergegeven. De fractie verzoekt de regering om haar een overzicht van deze uitgaven te doen toekomen.

Antwoord:

In de jaarrekening 2011 pagina 120 tot en met 151 wordt de beleidsdeel van de jaarrekening gepresenteerd. Het betreft de begroting, de aangepaste begroting, de realisatie cijfers van de uitgaven en de inkomsten. Hieruit kan

worden waargenomen welke organisatieonderdeel bij welke uitgaven (per economische categorie) de begroting heeft overschreden.

22. Voor wat betreft de bevindingen bij elk ministerie (pagina 36-41 Rapport Algemene Rekenkamer) wil de fractie weten wat er per ministerie is gedaan met de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer.

De fractie wijst in dit verband nadrukkelijk op het ontbreken van een controller bij de Ministeries van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn, van Justitie en van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning.

Antwoord:

De bovengenoemde ministeries hebben momenteel een Financieel controller/Financieel Accountmanager die de werkzaamheden van de controller vervullen.

23. Voor wat betreft de gebouwen van de overheid wenst de fractie te weten wat de plannen van de regering zijn ten aanzien van haar gebouwen.

Antwoord:

De Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

24. Verwijzend naar pagina 42 van het rapport van de Algemene Rekenkamer wil de fractie weten hoe het ervoor staat met de boedelbalans.

Antwoord:

Het rapport van de boedelscheiding is door de commissie boedelscheiding in januari 2015 opgeleverd. Momenteel wordt het rapport met de regeringen van de Landen (Nederland en Sint Maarten) besproken en onderhandelt. De streefdatum is dat eind 2015 de boedelbalans geaccordeerd wordt.

25. Tot slot wil de fractie weten welke maatregelen de regering heeft genomen om de onzekerheden in de Jaarrekening 2011 weg te werken.

Antwoord:

De overheidsfinanciën is duurzaam gesaneerd en de begrotingen zijn in evenwicht. In 2013 en 2014 is het begrotingsjaar met een overschot afgesloten. Verder zijn op het gebied van financieel beheer vooruitgang geboekt. Deze zijn waar te nemen in de uitvoeringsrapportage. Verder is de regering samen de Stichting overheidsaccountantsbureau (SOAB) bezig met het op projectbasis aanpakken van de door SOAB aangewezen onzekerheden.

De **MFK-fractie** heeft ook kennisgenomen van de ontwerplandsverordening.

26. De fractie geeft aan het onbegrijpelijk te vinden dat in het onderhavige ontwerp een bedrag van NAf 51 miljoen als begrotingstekort vermeld staat voor de periode tussen 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010, terwijl de minister eerder had aangegeven dat het tekort over deze periode NAf 525 miljoen bedroeg.

De fractie vraagt wat er met het tekort van NAf 525 miljoen is gebeurd? Hoe is het mogelijk dat het Land Curaçao opeens een tekort van NAf 290 miljoen heeft?

Antwoord:

Het bedrag van circa NAf 525 miljoen is het gerealiseerde bedrag van de lasten in de periode tussen 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010.

27. De fractie vraagt aan de regering of de begrotingstekort in 2011 het gevolg is van niet voorziene relatief fors gestegen tekorten afkomstig van de verschillende ziektekostenfondsen. Waar komen deze tekorten vandaan?

Antwoord:

De begrotingstekort van 2011 is doordat er geen maatregelen zijn aangenomen in 2011 om de tekorten in de fondsen te mitigeren.

28. De fractie wil ook weten wat de algemene reserve van het Land Curaçao was in 2011.

Antwoord:

Het eigen vermogen was eind 2011 NAf 515,4 miljoen. Het eigenvermogen is met NAf 166,3 miljoen verlaagd vanwege het tekort op de gewone dienst in 2011.

29. Voor wat betreft de BKR-ontvangsten uit 2013 wil de fractie weten of de regering de rechtszaak inzake de BRK-gelden heeft gewonnen. Hoeveel BRK-gelden zal worden uitgekeerd?

Antwoord:

De rechter heeft pas in januari 2015 een oordeel geveld in het voordeel van Curaçao. In 2015 heeft de regering in totaal circa € 35,0 miljoen van de jaren 2011,2012 en 2013 ontvangen.

30. Voor wat betreft het koersverlies van de BRK-gelden. Moet het Land opdraaien voor het koersverlies?

Antwoord:

Ja.

31. De minister van Financiën geeft aan dat het Land Curaçao in 2011 over een positief eigen vermogen van NAf 515 miljoen heeft beschikt. De fractie wil weten hoe het mogelijk is dat, ondanks het zogenaamde wanbeleid in 2011, het Land over NAf 515 miljoen heeft kunnen beschikken?

Antwoord:

De regering geeft aan dat het vermogen weliswaar NAf 515,0 miljoen, maar deze is gedaald met NAf 166,3 door het tekort van 2011. De eigenvermogen was eind 2010 NAf 681,7

32. Volgens de fractie is ook de langlopende schuld van het Land gelijk gebleven. Hoe kan er dan sprake zijn geweest van wanbeleid in 2011?

Antwoord:

Lenen voor investeringsprojecten is geen wanbeleid. Dit is tevens ook toegestaan conform de financiële normen. Het meten van wanbeleid is niet te meten aan lenen of niet lenen.

33. De fractie geeft aan dat er subsidie is verstrekt aan zowel het Sint Elisabeth Hospitaal als aan SEHOS. Zijn SEHOS en het Sint Elisabeth Hospitaal niet eenzelfde organisatie?

Antwoord:

Nee, het zijn niet eenzelfde organisatie.

34. Is er daarbij conform de subsidieverordening gehandeld?

Antwoord:

Er is geen subsidie verstrekt aan deze organisaties.

35. Waarom is er subsidie aan Sehos en Sint Elisabeth Hospitaal verstrekt terwijl zij private entiteiten zijn?

Antwoord:

Deze organisaties hebben geen subsidie ontvangen.

36. Voorts wil de fractie weten wat de stand van zaken was voor wat betreft de BRK- bestemmingreserve in 2010.

Antwoord:

De regering geeft aan dat de gedeeltelijke dekking van het tekort van de jaren 2010, 2011 en 2012 werden door de meevaller van de BRK in 2010. In het jaar 2010 was een meevaller van NAf 217,7 miljoen. Na aftrek van het tekort van het eilandgebied curaçao van NAf 56,1 miljoen en het koersverlies van NAf

21,3 miljoen is het restant bedrag NAF 140,3 miljoen aangewend ter dekking van de tekorten van het Land Curaçao.

37. Hoe zit het met de claims die ambtenaren hebben ingediend met betrekking tot het duurtetoeslag? Gaan de ambtenaren dit toeslag alsnog ontvangen?

Antwoord:

De Regering weet van gevallen van overheidsorganisaties die claimen dat de overheid de duurtetoelagen voor voormalige overheidsambtenaren moet betalen. Deze claim wordt juridisch getoetst.

38. De fractie wil ook weten hoe het zit met de schuld aan Selikor (NAF 16,3 miljoen).

Antwoord:

De minister van Gezondheid, Milieu en Natuur zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

39. De fractie wijst verder op het feit dat de regering in 2011 administratieve onvolkomenheden heeft geërfd. De fractie geeft aan dat het eilandgebied haar administratie niet op orde had met het gevolg dat deze onvolkomenheden voor de rekening kwamen van het nieuwe Land Curaçao. De fractie wil van de regering weten of de administratieve onvolkomenheden van het eilandgebied Curaçao zijn geërfd.

Antwoord:

Het eilandgebied Curaçao is niet gelukt om vóór 10 oktober 2010 haar administratie volledig op te schonen. Dit met het gevolg dat de administratie vervuild is overgekomen naar het Land Curaçao.

De **PAIS-fractie** heeft met instemming kennisgenomen van de ontwerp-landsverordening.

40. In haar advies geeft de Raad van Advies Raad aan te applaudiseren dat de regering zich aan de termijnen wil houden. De Raad stelt echter dat deze termijnen geen fatale maar slechts indicatieve termijnen zijn. De regering heeft immers aangegeven een te laat ingediend advies niet mee te laten wegen in de procedure tot vaststelling van de jaarrekening. De fractie vindt het van belang dat de regering voldoende tijd neemt voorafgaand de vaststelling van de jaarrekening om tot een goede vaststelling te komen. De fractie adviseert de regering om zich niet blind te staren op de termijnen,

wanneer deze mogelijk ten koste gaan van de kwaliteit van de vaststelling van de jaarrekening.

Indien de termijnen niet realistisch zijn, moeten deze worden gewijzigd, aldus de PAIS-fractie.

Antwoord:

De regering streeft ernaar om binnen de vastgestelde termijnen de jaarrekening aan de Staten aan te bieden. Er dient een verbeteringslag te komen in met name de controle-instanties om binnen de vastgestelde wettelijke termijn de controles op de jaarrekening te doen, waardoor ook het financieel beheer verbeterd zal worden. Tussentijds, vóórdat überhaupt de jaarrekening is opgeleverd door het ministerie van Financiën, kan naar de mening van de regering al veel 'voorwerk' worden verricht door de controle-instanties. Het maandelijkse financieel management rapportage en het uitvoeringsrapportage op kwartaal basis zijn een belangrijk instrument voor de controle-instanties.

De **PNP-fractie** heeft ook kennisgenomen van de ontwerp-landsverordening.

De fractie geeft aan dat de jaarrekening van cruciaal belang is, want aan de hand van de jaarrekening kunnen de Staten zien of het geld dat de Staten in haar begroting heeft vastgesteld daadwerkelijk op de juiste wijze is gebruikt. De fractie merkt op dat er drie wijzigingen (drie suppletoire begrotingen) zijn geweest in de Begroting 2011. De fractie verwijst vervolgens naar het rapport van de Algemene Rekenkamer, waarin de Algemene Rekenkamer een opsomming geeft van de belangrijkste uitkomsten van haar onderzoek naar de Jaarrekening 2011. Vooral punt 2 waarbij de Algemene Rekenkamer aangeeft dat het financieel beheer over 2011 van Curaçao niet op orde is, is een doorn in het oog van de fractie.

41. De fractie verzoekt de regering haar de richtlijnen inzake financieel beheer te doen toekomen. De fractie wil weten op grond van welke richtlijnen de Algemene Rekenkamer het financieel beheer over 2011 heeft getoetst.

Antwoord:

De Regering neemt aan dat de Algemene Rekenkamer de jaarrekening langs de lijnen van de comptabiliteitsvoorschriften en de vingerende procedures en richtlijnen heeft getoetst.

42. De fractie wil ook weten welke landsverordening ten grondslag ligt van de door het Ministerie van Financiën uitgevaardigde richtlijnen inzake financieel beheer. De fractie merkt in dit verband op dat de Landsverordening Financieel Beheer op de negatieve lijst is geplaatst.

Antwoord:

De Landsverordening financieel beheer is inderdaad op de negatieve lijst. De landsverordeningen van het Land Nederlandse Antillen zijn niet ingetrokken en staan ook niet op de negatieve lijst. Voor de wetgeving en richtlijnen inzake de Financieel Beleid wordt de comptabiliteitswetgevingen van het Land Nederlandse Antillen gehanteerd.

43. Voorts stelt de Algemene Rekenkamer in haar rapport dat de subsidieverordening niet wordt nageleefd. De fractie geeft aan dat de subsidieverordening sinds 10 oktober 2010 ook op de negatieve lijst is geplaatst. Op basis van welke subsidieverordening heeft de Algemene Rekenkamer deze conclusies getrokken?

Antwoord:

Naar de weten van de regering staat bovengenoemde wetgeving niet op de negatieve lijst.

44. Daarnaast verwijst de fractie naar de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer waarin wordt gesteld dat het van essentieel belang is dat de Staten, voor het toepassen van het hun budgetrecht, tijdig geïnformeerd wordt over dreigende overschrijdingen. Volgens de fractie gebeurt dit nog steeds niet.

Antwoord:

Maandelijks wordt door de regering een financiële management rapportage opgesteld over de uitvoering van de begroting. Daarnaast wordt per kwartaal een uitgebreide rapportage naar de Staten gestuurd waarin zowel de uitvoering van de begroting, de stand van zaken inzake de uitvoering van de stappenplan van het financieel beheer, en de risico's weergegeven. Daarnaast wordt indien deze nodig is op kwartaalbasis een landsverordening tot wijziging van de landsverordening tot vaststelling van de begroting ingediend bij de Staten, waarin de wijzigingen op de begroting verwerkt worden.

45. De fractie verwijst naar de controle van de jaarrekening door de accountant (SOAB). SOAB heeft onderzoek gedaan naar processen, zoals inkoop van goederen en diensten, inning van belastinggelden, verstrekken van subsidie en lonen en salarissen, de zogenaamde tussentijdse of interim-controle. De fractie verwijst ook naar paragraaf 2.3 van het rapport van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot fouten en onzekerheden in de financiële informatie. De fractie wijst daarbij nadrukkelijk op de conclusies van de Algemene Rekenkamer inzake de ontoereikende interne controleprocedures binnen de ministeries.
De fractie wil weten of deze processen thans bij de ministeries worden uitgevoerd.

Antwoord:

De regering geeft aan dat er op projectbasis wordt de door de SOAB en Algemene Rekenkamer aangewezen tekortkomingen aangepakt. De regering is momenteel bezig met een project van optimalisatie van de salaris- en personeelsafdeling, er wordt gewerkt aan de onderbrenging van de financiële administratie bij het Ministerie van Financiën waarbij ook een kwaliteit slag wordt doorgevoerd. Een wijziging die al is doorgevoerd is dat alle facturen in het financieel systeem van het land worden geregistreerd. De financiële administratie is opgeschoond. Verder is de regering bezig met de digitalisering van het inkoopproces. De belastingdienst wordt gereorganiseerd waarbij een nieuwe IT systeem geïmplementeerd wordt en de processen binnen de belastingdienst geoptimaliseerd worden. Verder wordt de belastingbestanden opgeschoond en achterstanden in bezwaren weggewerkt. Streefdatum is dat eind 2016 de projecten geïmplementeerd en of gereed zijn.

De **PS-fractie** heeft met instemming kennisgenomen van de ontwerpplandsverordening. De fractie benadrukt het belang van het vaststellen van de jaarrekening voor het Land Curaçao. Op deze wijze krijgt het Land Curaçao een beter en betrouwbaar beeld van de eigen financiële huishouding.

De fractie merkt op dat het Ministerie van Financiën in de Memorie van Toelichting heeft aangegeven dat de rapporten van zowel SOAB als de Algemene Rekenkamer niet meer actueel zijn. De fractie wijst erop dat er in de rapporten niet is vastgesteld dat er sprake is geweest van wanbeleid in deze periode.

46. De fractie vraagt aan de regering wat de begrotingstekorten van het Land in 2006, 2007, 2008 en 2009 zijn geweest.

Antwoord:

Land Curaçao heeft voor het eerst in 2010 een jaarrekening en heeft dus geen tekorten in de aangegeven jaren.

47. Heeft het Land in de jaren voorafgaand 10 oktober 2010 de jaarrekeningen vastgesteld?

Antwoord:

Het Land Curaçao heeft geen jaarrekening vóór 2010. De Staten van het Land Nederlandse Antillen heeft voor het laatst de jaarrekening van 1960 behandeld.

De fractie wijst erop dat de financiële huishouding van het Land vanuit een bepaald context moet worden beoordeeld. En dat aan de financiële situatie van 2011 een proces voorafgaand is geweest.

Verder bevreemdt het de fractie dat de SOAB in haar rapport stelt dat er geen controller bij het Ministerie van Justitie werkzaam was in 2011. Volgens de fractie heeft de SOAB in deze periode een controller aan het Ministerie van Justitie ter beschikking gesteld.

48. Tot slot wil de fractie een uitleg van de regering over hoe het tekort van NAF 167 miljoen tot stand is gekomen. Waar is dit aan te wijzen?

Antwoord:

De voornaamste tekorten zijn in de ziektefondsen en de sociale fondsen die beheerd worden door de sociale verzekeringsbank. Verder bleef de personeelskosten van de overheid stijgen.

De **MAN-fractie** heeft kennisgenomen van de ontwerplandsverordening en staat positief ten opzichte van de vaststelling van de Jaarrekening 2011.

49. In 2013 heeft de SOAB onderzoek gedaan naar de BRK-gelden. De fractie wil weten van welk jaar de BRK-ontvangsten zijn.

Antwoord:

In 2012 heeft de overheid BRK-gelden ontvangen maar moest een voorziening treffen doordat er een rechtszaak was aangespannen. In 2015 heeft de rechter een oordeel geveld in het voordeel van curacao. In 2015 heeft de overheid BRK-gelden van 2011, 2012 en 2013 ontvangen.

50. De fractie is van mening dat de BRK-ontvangsten van 2011 ten gunste van de Jaarrekening 2011 moeten worden aangewend en niet ten gunste van een andere jaarrekening. De fractie wil weten wat de regering hiervan vindt.

Antwoord:

De Regering merkt op dat belastingontvangsten conform de Landsverordening Comptabiliteit 2010 op kasbasis verantwoordt moeten worden. Dus dit betekent dat in het jaar dat deze gelden zijn ontvangen, dienen deze te worden geregistreerd, al zijn hun oorsprong van de jaar daarvoor.

51. Verder wenst de fractie te weten wat het tekort in percentage van het bruto nationaal product van Curaçao was in 2011. De fractie stelt dat het percentage van het Land Curaçao minder was dan dat van Nederland in hetzelfde jaar.

Antwoord:

Het percentage is 3,1%.

Willemstad,

MINISTER VAN FINANCIËN